

Vaarwel blauwe envelop... Welkom Berichtenbox...

U heeft ongetwijfeld de reclame van de Belastingdienst gehoord waarin duidelijk wordt gemaakt dat de blauwe envelop tot het verleden zal gaan behoren. Dit is een voortvloeisel van de Wet elektronisch berichtenverkeer Belastingdienst. Communiceren met de fiscus zal in de toekomst louter nog elektronisch gaan plaatsvinden. Maar wat zijn de concrete gevolgen voor particulieren, ondernemers en belastingadviseurs/accountants?

Wetsvoorstel elektronisch berichtenverkeer Belastingdienst

De Wet elektronisch berichtenverkeer Belastingdienst (kamerstuk 34.196) is op 2 juli 2015 aangenomen door de Tweede Kamer en op 13 oktober 2015 door de Eerste Kamer. Deze wet is op 1 november 2015 in werking getreden en biedt een wettelijke grondslag voor verplicht elektronisch berichtenverkeer met de Belastingdienst. Deze regeling is afkomstig uit het wetsvoorstel Vereenvoudiging formeel verkeer Belastingdienst (kamerstuk 33.714). Laatstgenoemd wetsvoorstel is nog steeds bij de Tweede Kamer aanhangig en regelt het kader voor een nieuw heffingssysteem voor aanslagbelastingen. In deze bijdrage gaan wij in op het elektronische berichtenverkeer met de Belastingdienst.

Achtergrond

De bedoeling van de nieuwe Wet elektronisch berichtenverkeer is dat alle communicatie vanaf 2022 uitsluitend nog via elektronische weg plaats zal vinden. De achtergrond hiervan is dat alle processen bij de Belastingdienst in de afgelopen jaren sterk zijn geautomatiseerd en gedigitaliseerd. Daarnaast bestaat er volgens de wetgever in de samenleving de behoefte om efficiënt en doelgericht te communiceren over individuele fiscale kwesties. Volgens de Staatssecretaris kan door het digitaliseren van het berichtenverkeer de dienstverlening aan de

belastingplichtige worden verbeterd en kunnen de administratieve lasten worden beperkt. Bovendien verwacht de overheid dat deze werkwijze zal leiden tot een besparing van zo'n 60 miljoen euro per jaar. Het zou dus leuker moeten worden. Maar wordt het ook makkelijker?

Wettelijk kader

Door de inwerkingtreding van de Wet elektronisch berichtenverkeer Belastingdienst is een nieuw art. 3a AWR ingevoerd. Deze bepaling luidt als volgt:

Lid 1. In afwijking van artikel 2:14, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht wordt in het verkeer tussen belastingplichtigen of inhoudingsplichtigen en de inspecteur of het bestuur van 's Rijks belastingen een bericht uitsluitend elektronisch verzonden.

Lid 2. Bij ministeriële regeling wordt bepaald op welke wijze het elektronische berichtenverkeer plaatsvindt.

Lid 3. Bij ministeriële regeling kunnen berichten en groepen van belastingplichtigen of inhoudingsplichtigen worden aangewezen waarvoor, alsmede omstandigheden worden aangewezen waaronder, het berichtenverkeer kan plaatsvinden anders dan langs elektronische weg.

Een vergelijkbare bepaling is opgenomen in art. 7c Invorderingswet 1990 (hierna: IW 1990) en in art. 13 Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen. De hoofdregel is dus dat alle formele berichten van de Belastingdienst uitsluitend elektronisch zullen worden verzonden naar de belastingplichtige. Dit geldt dus zowel voor de belastingheffing, als voor de belastinginvordering, als voor de toeslagen.

Onder formele berichten worden verstaan berichten die in de wet benoemd zijn, zoals belastingaangiften, aanslagen, beschikkingen en verzoeken van de inspecteur om informatie te overleggen. Het verzenden van algemene informatie, zoals flyers, valt hier echter niet onder.

De formulering van de wet sluit aan bij art. 2:13 Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Het verschil is echter dat deze bepaling de mogelijkheid biedt om berichtenverkeer tussen de burger en de overheid elektronisch te verzenden, terwijl het nieuwe art. 3a AWR deze elektronische verzending verplicht. De AWR gaat als speciale wet voor op de Awb als generale wet. Een belastingplichtige kan er dus in de toekomst niet meer voor kiezen om bepaalde berichten per post te laten verzenden. Alle formele berichten zullen op termijn elektronisch worden verzonden. Dat betekent: Vaarwel blauwe envelop...

Ingroeimodel

Louter elektronisch communiceren met de Belastingdienst kan natuurlijk niet van vandaag op morgen worden ingevoerd. Om het proces soepel te laten verlopen kiest de Belastingdienst ervoor dat het digitaliseringsproces gefaseerd wordt ingevoerd, via een zogenoemd ingroeimodel. Hierbij wordt rekening gehouden met het feit dat techniek, maatschappelijke ontwikkelingen rond digitalisering en het juridische kader zich in een gelijk tempo ontwikkelen.

Bij ministeriële regeling wordt daarom bepaald welke berichten wel en welke berichten niet elektronisch zullen worden verzonden. Per type bericht en per groep belastingplichtigen kan dan worden bepaald of op grond van bepaalde omstandigheden een uitzondering geldt. De komende jaren zullen steeds meer uitzonderingen geleidelijk worden geschrapt. Het tempo wordt bepaald door de beschikbaarheid en de capaciteit van de Berichtenbox. De komende jaren zullen steeds meer berichten elektronisch worden verzonden en het is de intentie om in 2022 vrijwel alle formele berichten elektronisch te verzenden. Oftewel: Welkom Berichtenbox...

Berichtenbox

Zowel de belastingplichtige als de belastingadviseur/accountant zullen in de toekomst voornamelijk elektronisch met de Belastingdienst communiceren. Het formele berichtenverkeer zal in de toekomst voor elke belastingplichtige door middel van een digitaal domein worden gestruc-

tureerd op mijn.overheid.nl. In dit portaal zullen bijvoorbeeld alle aanslagen inkomstenbelasting worden geplaatst. De Belastingdienst zal uiteindelijk alle formele berichten via de Berichtenbox verzenden.

De Berichtenbox is een persoonlijke, beveiligde elektronische postbus voor iedere burger en/of ondernemer bij de overheid. Het motto van mijn overheid is: overzichtelijk, veilig en altijd beschikbaar. Inloggen kan met een DigiD, een elektronische handtekening. Vanaf 1 november 2015 kan iedere burger zich aanmelden voor de Berichtenbox en aanvinken dat hij of zij alle formele berichten in de Berichtenbox wil ontvangen. De belastingplichtige kan vragen om een notificatie naar zijn of haar e-mailadres te laten verzenden zodra een bericht in de Berichtenbox wordt geplaatst. Daarnaast blijft het voorlopig mogelijk om een papieren kopie van de elektronische beschikking per post te ontvangen.

Machtigingen

Veel belastingplichtigen laten zich echter vertegenwoordigen door belastingadviseurs en/of accountants. Daarom is het mogelijk om vertegenwoordigers te machtigen via DigiD op mijn.over-

heid.nl. Zo kunnen ondernemers en particulieren hun adviseurs machtigen om de verstuurd berichten digitaal te raadplegen.

Er zijn de afgelopen periode veel vragen binnengekomen bij zowel de fiscus als de Nationale Ombudsman over belastingplichtigen, veelal ouderen, die niet beschikken over de mogelijkheden om berichten digitaal te raadplegen via het internet. Als reactie hierop wordt gegeven dat deze belastingplichtigen dit via een gemachtigde, bijvoorbeeld een familielid, kunnen laten doen. Indien iemand echter niet over een e-mailadres beschikt, dient deze desbetreffende belastingplichtige het e-mailadres van de gemachtigde te gebruiken.

Verzend- en ontvangsttheorie

De nieuwe Berichtenbox vervangt feitelijk de huidige brievenbus van de belastingplichtige. Een aanslag inkomstenbelasting wordt bijvoor-

In de toekomst kan
er niet voor gekozen
worden om bepaalde
berichten per post te
laten verzenden

beeld bekendgemaakt door verzending naar de Berichtenbox. Hierbij geldt de verzendtheorie. Dat volgt uit art. 3:41 van de Awb, waarin is bepaald dat een besluit bekend wordt gemaakt door toezending aan de belanghebbende. Uit art. 2:17 Awb volgt dat het tijdstip waarop een bericht door een bestuursorgaan elektronisch is verzonden, geldt als het tijdstip waarop het bericht een systeem voor gegevensverwerking heeft bereikt waarvoor het bestuursorgaan geen verantwoordelijkheid draagt. Dit is dus het moment dat de Belastingdienst een bericht in de elektronische Berichtenbox van de belastingplichtige plaatst. Eventuele gebreken bij het verzenden van elektronische berichten komen, net als bij de huidige papieren berichten, voor rekening en risico van de Belastingdienst. Het is dus aan de desbetreffende inspecteur om aannemelijk te maken dat een bepaald bericht is verzonden naar de desbetreffende belastingplichtige. Dit is bijvoorbeeld relevant als beschikkingen worden verstuurd naar een belastingplichtige, waartegen bezwaar kan worden ingesteld. Indien er echter onverhoopt sprake mocht zijn van storingen in de systemen, mag coulance worden betracht ten aanzien van termijnoverschrijdingen. Onduidelijk is hoe dit in de praktijk vorm zal worden gegeven.

Wel dient van de belastingplichtige te worden verwacht dat hij kennis neemt van de berichten die in de Berichtenbox worden geplaatst. Indien een bericht correct en juist is verzonden, dient de belastingplichtige tijdig kennis te nemen van het bericht en eventueel rechtsmiddelen aan te wenden als de desbetreffende belastingplichtige het niet eens is met een genomen beslissing. Deze rechtsmiddelen, zoals het maken van bezwaar, kunnen tegenwoordig ook elektronisch worden aangewend.

Dit zal waarschijnlijk tot nieuwe jurisprudentie leiden. Bijvoorbeeld als een beschikking in de Berichtenbox wordt geplaatst en er voor is gekozen om een notificatie te laten verzenden, maar feitelijk geen e-mail wordt verstuurd naar het e-mailadres van de belanghebbende. Indien hierdoor te laat bezwaar wordt gemaakt, is het

de vraag of deze termijnoverschrijding verschoonbaar is of niet. De tijd zal het leren.

Invordering

Op basis van het nieuw ingevoerde art. 7b IW1990 zal de communicatie met de directeur, de ontvanger en de belastingdeurwaarder eveneens elektronisch plaats gaan vinden. In het kader van de invordering van de rijksbelastingen maken zowel de ontvanger als de belastingdeurwaarder veelal gebruik van bevoegdheden die gebaseerd zijn op het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Een dwangbevel kan immers per post worden bekendgemaakt of via een deurwaardersexploot (art. 13 IW 1990). Een belanghebbende kan tegen de tenuitvoerlegging van een dwangbevel in verzet komen. Ook een feitelijke beslaglegging geschiedt via een deurwaardersexploot.

Uit art. 45, tweede lid, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering blijkt dat de daartoe bevoegde deurwaarder ook elektronisch een exploot kan doen, indien de wet dit bepaalt. Art. 7b IW 1990 geeft dus de mogelijkheid aan de belastingdeurwaarder om een exploot elektronisch 'te betekenen'. De invulling van deze mogelijkheden zullen ook

geschieden via het ingroeimodel. Hierbij is het van belang om op te merken dat een fysieke uitreiking niet wordt geraakt door de nieuwe wet. Een uitreiking is immers iets anders dan een (elektronische) verzending. Dit geldt bijvoorbeeld voor exploten of naheffingsaanslagen die worden uitgereikt.

Regeling elektronisch berichtenverkeer Belastingdienst

In de Regeling elektronisch berichtenverkeer Belastingdienst van de Staatssecretaris van Financiën van 23 oktober 2015 (Fida20156523) worden het tweede en het derde lid van artikel 3a AWR, art. 7c IW 1990 en art. 13 Algemene wet inkomensafhankelijk regelingen nader uitgewerkt. Deze regeling is ook op 1 november 2015 in werking getreden.

Uit de bijlage van deze regeling blijkt welk berichtenverkeer wel en welk berichtenverkeer niet uitsluitend digitaal gaat. Onderstaand zullen wij

Gebreken bij het versturen van elektronische berichten komen voor rekening van de inspecteur

vanuit praktisch oogpunt een overzicht geven van alle berichten en handelingen die vanaf 1 november 2015 uitsluiten digitaal zullen gaan:

- Aangifte Inkomstenbelasting (winst) via MijnBelastingdienst Ondernemers;
- Aangifte Vennootschapsbelasting via MijnBelastingdienst Ondernemers;
- Aangifte Loonbelasting via MijnBelastingdienst Ondernemers;
- Aangifte Omzetbelasting via MijnBelastingdienst Ondernemers;
- Verzoek om voorlopige aanslag in de Inkomstenbelasting via MijnBelastingdienst Ondernemers;
- Verzoek om voorlopige aanslag in de Vennootschapsbelasting via MijnBelastingdienst Ondernemers;
- Eerstedagsmelding Loonbelasting via MijnBelastingdienst Ondernemers;
- Aangifte Verhuurderheffing via MijnBelastingdienst Ondernemers;
- Vrijstelling voor kortstondig gebruik personenauto's en motorrijwielen via een elektronisch formulier op www.belastingdienst.nl;
- Aangifte voor heffing van belasting zware motorrijtuigen via een elektronisch formulier op www.belastingdienst.nl;
- Beschikkingen inzake de toekenning van een toeslag via de Berichtenbox MijnOverheid;
- Alle overige berichten in verband met de toekenning, herziening, verrekening, uitbetaling en terugvordering van een tegemoetkoming of van een voorschot op de tegemoetkoming via de Berichtenbox MijnOverheid.

Privacy

Wat betreft de Berichtenbox is van belang dat deze verplicht wordt voor alle belastingplichtigen. Indien een belastingplichtige niet beschikt over de mogelijkheid om de Berichtenbox digitaal te raadplegen, wordt geen ruimte geboden om de formele berichten van de Belastingdienst in de toekomst per post te blijven ontvangen. Denk in dit kader bijvoorbeeld aan ouderen die niet met het internet zijn 'opgegroeid'. Zij zullen dan hun kinderen of mogelijk zelfs de buurman

dienen te machtigen om de berichten van de Belastingdienst te ontvangen. Dat kan ons inzien niet de bedoeling zijn, aangezien deze berichten inzicht geven in iemands financiële positie. Daarnaast zijn er mogelijk belastingplichtigen die om moverende redenen weigeren om van de digitale mogelijkheid gebruik te maken. Naar onze mening dient de wetgever met deze groep belastingplichtigen rekening te houden.

Helaas blijkt enige vorm van privacy in dit kader ook niet te worden gewaarborgd. Gelet op onder andere art. 8 EVRM zijn wij van mening dat de wetgever onvoldoende mogelijkheden biedt om deze groep belastingplichtigen, die om bepaalde redenen geen gebruik kunnen of willen maken van de

Berichtenbox, tegemoet te komen. Deze groep belastingplichtigen is bovendien mogelijk groter dan gedacht. Onze aanbeveling is dan ook om voor deze groep belastingplichtigen, een uitzondering op te nemen in de wet. Daarom is het wellicht een beetje voorbarig om de bekende blauwe envelop nu reeds vaarwel te zeggen...

Conclusie

Het einde van het papieren tijdperk van de Belastingdienst lijkt nabij. Alle formele berichten van de Belastingdienst zullen op termijn worden verstuurd naar de Berichtenbox op mijn.overheid.nl. Dit is een gevolg van de aangenomen Wet elektronisch berichtenverkeer Belastingdienst die op 1 november 2015 van kracht is geworden.

Om het digitaliseringsproces zo goed mogelijk te laten verlopen, wordt gebruik gemaakt van een ingroeimodel. De komende jaren zullen steeds meer berichten digitaal worden verstuurd. Het is aan de Belastingdienst om er voor te zorgen dat berichten correct worden verstuurd. Van belastingplichtigen mag worden verwacht dat zij kennis nemen van berichten die in de Berichtenbox worden geplaatst. Ook in de invorderings sfeer zullen steeds meer berichten elektronisch worden verstuurd in de toekomst.

Een aandachtspunt is het feit dat de Berichten-

De Berichtenbox wordt verplicht voor alle belastingplichtigen

box verplicht wordt gesteld voor alle belastingplichtigen. Ook met personen die geen gebruik kunnen of willen maken van de Berichtenbox, dient rekening te worden gehouden. Enige vorm van privacy, aangezien iemand anders in dat geval dient te worden gemachtigd, wordt helaas (nog) niet gewaarborgd.

Geraadpleegd

- Wet elektronisch berichtenverkeer Belastingdienst; Fida20156510;
- Parlementaire behandeling inzake berichtenverkeer Belastingdienst;
- Ministerie van Financiën 23 oktober 2015, nr. DB2015/366M; Fida20156523;
- www.belastingdienst.nl (en aanverwante sites);
- <https://mijn.overheid.nl> (en aanverwante sites);
- <https://mijn.belastingdienst.nl/> (en aanverwante sites)